

**ÖĞRENCİLERİN EĞİTİMDE MOTİVASYON DÜZEYLERİ: MUĞLA
SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ ORTACA MESLEK
YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ**

Arzu GÜRDOĞAN*

ÖZET

Çalışma, Ortaca Meslek Yüksekokulu turizm bölümü öğrencilerinin eğitimde motivasyon düzeylerinin ölçülmesi amacıyla taşımaktadır. Araştırma tekniklerinden anket kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeğin orijinali Vallerand ve arkadaşları tarafından 1989 yılında Fransızca olarak geliştirilmiş, İngilizce'ye de çevrilerek birçok çalışmada kullanılmıştır. Ölçeğin orijinaline ulaşamadığı için Ahmet Kara'nın Türkçe'ye uyarlayarak yaptığı (2008) çalışmadan yararlanılmıştır. Araştırmada, istatistiksel testlerin analizinde SPSS for Windows 15.0 paket programından yararlanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde güvenilirlik, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, korelasyon ve faktör analizi testleri kullanılmıştır. Sonuç olarak, öğrencilerin motivasyon düzeylerinden; içe yansıtılmış dışsal motivasyon ve motivasyonsuzluk düzeyine ilişkin motivasyon düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Çıkan sonuçlar göstermektedir ki, motivasyonun önemi gün geçtikçe daha da artmaktadır. Eğitim kurumlarında, bu motivasyonun öğretim elemanından öğrenciye doğru olduğu görülmektedir. Başarı, ancak bu şekilde gerçekleşebilir.

Anahtar Kelimeler: Motivasyon, Eğitimde Motivasyon, Başarı, Meslek Yüksekokulu.

**Measurement Levels of Higher Vocational School Students Motivation in
Education: The Case of School in Ortaca**

ABSTRACT

This study, school of Ortaca tourism department is intended to measure students' levels of information in education. The research techniques used in the survey. Original scale used in the study by Vallerand and his colleagues developed in 1989 in French, translated into English as well used in many studies. Ahmet Kara Turkish adaptation of the scale to be reached that the original (2008) study were used. In study, the statistical tests used in the analysis software package SPSS for Windows 15.0. The tests of the reliability, the frequency, the arithmetic mean, standard deviation, correlation and factor analysis were implemented in the analysis of this data. Eventually, the dimensions of students' motivation, external motivation and de-motivation the size of the projected import levels were higher on the motivation. Featured results suggest that the importance of motivation is increases more and more. This motivation seems to be correct from academicians to students in educational institutions. Achievement, can occur only in this way.

Key Words: Motivation, Motivation in Education, Success, Vocational Higher School.

* Öğretim Gör. Dr., Muğla Üniversitesi, Ortaca Meslek Yüksekokulu.

1.GİRİŞ

Yeni teknolojik gelişmeler, hızlı değişim, toplumların bilgi toplumu hâline gelme sürecini hızlandırmıştır. Küresel piyasanın dinamik olarak izlenmesi, örgüt yapılarında esneklik ve maliyet kontrolü gibi önemli olgular, geleneksel bölge anlayışını değiştirerek yeni bir bölge yaklaşımı oluşturmuştur. Ortaya çıkan bu yaklaşım, birçok sektörde olduğu gibi eğitim sektöründe de yeni oluşumları beraberinde getirmiştir. Eğitim sektöründe, bireyin çocukluk döneminden itibaren bir süreçten geçirildiği düşünüldüğünde hayatımızın üçte birlik döneminde eğitim aldığımız görülmektedir. Bu eğitim sürecinde bireyin eğitime yönelik yaklaşımı onun ileriki başarısında da en önemli etken olarak görülmektedir. Bireyin eğitim açısından motivasyon düzeyinin yüksek ya da düşük olması onun algılama gücünü de önemli derecede etkilemektedir. Motivasyon; bireylerin bilgilerinin, kavramsal ve teknik becerilerinin kullanımına etki ederek yaratıcı etkiler. İçsel motivasyona sahip bireylerin enerjilerini ve akıllarını eğitim açısından değerlendirmeleri problemleri açıklamak ve yaratıcı çözümler bulmak açısından yararlı olmaktadır. Birey kendisine aktarılan bilgileri aynen kabul etmek yerine bilgiyi yorumlayarak, sorgulayarak ve araştırarak anlam çıkarılması sürecine etkin olarak katılmalıdır. Öğrenilen bilgilerin uygulanabilmesi, bilginin kalıcı olması açısından bir avantajdır. Günümüzde, öğrencilerin derslere aktif katılımlarına olanak sağlamayan öğretim yöntemleri yerine, öğrencilerin mümkün olduğunca interaktif bir ortamda katılımları sağlanmaya çalışılmaktadır.

Motivasyon, öğrencinin ilgisini çekip onu öğrenme sürecinin içine çekebilme sürecidir. Öğrencilerin beklentileri ile bu beklentilerini karşılamak için gösterdikleri çabaların sonuçları arasında tutarlılık ve uygunluk olmadığı durumda motivasyonsuzluk yaşanabilmektedir. Bu nedenle öğrencilerin çaba ve gayretlerini sürdürmeleri için içsel ve dışsal motive edilmeleri gerekmektedir. Öğretim tasarımcıları, öğrencilerin derse yönelik içsel motivasyonlarının sürdürülmesi ve geliştirilmesi için dışsal pekiştirenlerin dikkatli bir şekilde kullanılmasını önermektedir. Çalışmada, motivasyon kavramı, motivasyon ile ilgili yapılmış çalışma sonuçları, araştırma yöntemi, alan araştırması sonuçları ve veri analizi konularına yer verilmiştir.

2.MOTİVASYON KAVRAMI

Eğitimin bütün kademelerinde fizikî alt yapı ve insan gücü eksikliklerinin devam etmesi eğitimin kalitesini olumsuz etkilemektedir. Eğitim politikalarının oluşturulmasında, uluslararası ölçütler ve istatistiksel bilgilerin yanı sıra ulusal analizlerin ve koşulların da çok iyi değerlendirilmesi gerekmektedir. Ülkelerde eğitim sektörü plânlaması ile enformatik imalat ve enformasyon alt yapısı hizmetlerinde yerel katkı payını artıracak stratejiler bütünleştirilmelidir. Ülkelerde eğitim seviyesinin, hem nitelik hem de nicelik

bakımından düşük seviyede olması başarısızlığı ortadan kaldırma politikalarını oluşturmaya itmiştir. Başarısızlık sonuç olarak değil süreç olarak ele alınmalıdır. Bu açıdan ele alındığında eğitim programları ve öğretim stratejileri belirlenirken bireysel gelişim özellikleri, zekâ ve ilgiler dikkate alınarak öğrenme-öğretme ortamlarının çeşitlenmesi gereği ortaya çıkmaktadır (Çolakoğlu, 2002: 2).

Son yıllarda eğitim ve psikoloji ile ilgili araştırmalarda, motivasyonun duyuşsal değişkenler ve özellikle eğitim hedefleri üzerinde birden fazla rolü olduğu görülmektedir (Marcou ve Philippou, 2005: 297). İşte bu konuda üniversitelerin önemi ortaya çıkmakta, eğitim ve öğretim programlarının gittikçe öğrenci odaklı olmaya başlaması bu sürecin daha kalıcı ve zevkli olmasına yardımcı olmaktadır.

Motivasyon; bireylerin bilgilerinin, kavramsal ve teknik becerilerinin kullanımına etki ederek yaratıcı etkiler. Motivasyon genel olarak; içsel motivasyon ve dışsal motivasyon olmak üzere 2'ye ayrılmaktadır. Collins ve Amabile (2007)'ye göre; içsel motivasyon, bireyin öncelikle kendi amaçları için yaptığı aktivitelerde kullandığı motivasyondur. Çünkü aktivitelerdeki bireysel algılar, ilginç, doyurucu ve büyüleyicidir (Aslan Efe, Oral, Efe ve diğerleri, 2011: 313). İçsel motivasyona sahip bireyler enerjilerini, problemleri açıklamak ve yaratıcı çözümler bulmak için harcarlar. Yapılan araştırmalar sonucunda içsel motivasyonun yaratıcılığı arttırdığı görülmüştür (Yılmaz ve Huyugüzel Çavaş, 2007: 431). Dışsal motivasyon ise bazı dışsal amaçlar için çalışılan aktivitelerde kullanılan motivasyon şeklinde tanımlanır. İçsel motivasyona sahip bireyler, yeniliğe, karmaşaya, meydan okumaya, tecrübe için fırsatlar araştırmaya karşı eğilimlidir. Eğlenceli oyun ortamlarında ve boş vakitlerde kullanılır. Dışsal motivasyona sahip bireylerde, tahminler ve sıradanlıklar çekicidir (Aslan Efe ve diğerleri, 2011: 314).

Paris ve Turner (1994)'e göre motivasyon tek boyutlu bir yapı değildir ve bireysel motivasyonun dört özelliği bulunmaktadır. Bunlardan birincisi; motivasyon bireylerin bilişsel değerlendirmelerinin bir sonucudur. İkincisi; motivasyon koşullara bağlıdır. Çünkü bireyler olayları, hedefleri ve farklı durumların sonuçlarını kendilerine özgü bir biçimde yorumlar. Üçüncüsü; motivasyon kararsız bir durum sergiler çünkü bireylerin amaçları her zaman aynı değildir ve motivasyon bireylerin beklentilerinin, amaçlarının, değerlerinin, ödülleri ve özel bir alandaki yeterliliğin bir sonucu olarak değişebilir. Son olarak ise, bu bilişsel yorumlar bireyler tarafından inşa edilir ve değiştirilir (Yılmaz ve Huyugüzel Çavaş, 2007: 8). Motivasyona ilişkin çeşitli açıklamalar, kavramlar, yaklaşımlar ortaya atılmıştır. Motivasyon kavramının gelişimi, 1930'lardan bu yana öğrenme kuramlarıyla paralel olarak davranışçılıktan bilişselcilığe doğru bir gelişim çizgisi izlemektedir. Motivasyonu içgüdüsel bir bakış açısıyla açıklayan kuramcılar, motivasyon kaynaklarının doğuştan geldiğini ve kalıtsal özellikler taşıdığını savunmaktadır (Acat ve Yenilmez, 2004: 125).

**Öğrencilerin Eğitimde Motivasyon Düzeyleri: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Ortaca Meslek Yüksekokulu Örneği**

Motivasyon bir ihtiyacı gidermek için gerekli davranışları başlatan bir kuvvettir. Motivasyon kelimesi Latince “movere”, yani “hareket ettirme, hareketlendirme” kelimesinden gelmektedir. “Motivasyon, özde insanların başarılı olmalarına, kişisel tatmine ulaşmalarına yardımcı olmaktadır (Yıldırım Orhan, 2006: 131).

Öğrencinin öğrenmeye ve başarmaya yönelik motivasyonu, profesyonel eğitim programlarında önemi çoğu zaman göz ardı edilen bir unsurdur. Oysa eğitim alan kişilerin motivasyonu eğitim programlarının en kritik bileşenidir. En iyi biçimde tasarlanmış ve uygulanmış olan eğitim programlarının dahi başarısız olmasındaki tek sebep programı alan öğrencilerin düşük motivasyonudur. Öğrenci motivasyonunu arttırmak ve dersin kalitesini yükseltmek için ARCS motivasyon stratejileri üzerinde durulmalı ve dersin içeriğine göre strateji basamakları tek tek göz önünde bulundurulmalıdır. ARCS motivasyon modeli: dikkat, ilişki (uygunluk), güven ve tatmin (doyum) ifadelerini içermektedir (Çevikoğlu, 2006: 21).

Anlatılan konuya ilgisiz olan öğrenciler eğitimi yüksek bir not ile tamamlamış olsalar bile eğitim sırasında öğrendikleri yetenekleri ve bilgileri bir süre sonra unutma eğilimindedir. Özellikle çalışanların, katılmaya zorunlu tutuldukları eğitim programlarında geçer not alıp, programdan kurtulma yönünde motive olma ihtimalleri yüksektir. Bu nedenle eğitim tasarımcıları, öğrencileri yeni bilgiler ve yetenekler kazanıp bunları en verimli biçimde işlerine yansıtmaları için motive etmelidir (Çevikoğlu, 2006: 22).

3. MOTİVASYON İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Eğitim kurumlarını diğer örgütlerden ayıran karmaşık yapısı buralarda uygulanacak güdüleme araçlarının da çok çeşitli olmasını gerekli kılmaktadır. Öğretim elemanlarının motivasyonlarının artması veya çeşitli içsel ve dışsal faktörlerle düşmesi sınıf içi tutumlarına da yansımaktır. Dolayısıyla, öğretim elemanının motivasyonunun düşük olması öğrencinin de motivasyon düzeyinin düşük olmasına sebep olacaktır. Motivasyonu ve iş doyumunu düşük olan bir öğretim elemanının bu durumu öğrencilerine yansıtması, öğrencilerin ders içi tutumlarına ve motivasyonlarına da etki edecektir (Karaboğa ve Peker, 2009: 357). Ders veren kişinin motivasyonu yüksek olduğunda öğrencilerin motivasyonunun arttığı ve aktif hale geldikleri için sınıf disiplin problemleri de azalmaktadır (Mentiş Taş, 2005: 177). Araştırmacılar, farklı motivasyonel özellikler gösterebilen öğrencilerin motivasyon düzeylerinin ölçülmesi gerekliliğini vurgulamaktadır. Buradan hareketle, öğrencilerin bilime karşı öğrenme motivasyonlarını araştırmak için ölçek geliştirilmesi dile getirilmektedir (Tuan, Chin ve Shieh, 2005: 640). Öğrencilerin eğitimde motivasyon düzeylerinin ölçülmesi ile ilgili çalışma sonuçlarından bazılarını aşağıda yer verilmiştir:

Öğrencilerin %70'inin nitelik açısından öğretim elemanlarını yetersiz gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenciler genellikle meslek yüksekokullarına istek dışı zorunlu oldukları için gelmekte, bu nedenle, öğrenciler öğretilmek istenenlere ihtiyaç duymuyorlar havası içerisinde. Bu duruma göre; öğrenciler genellikle 2 veya 3 defa üniversite sınavına girdikten sonra meslek yüksekokulunu zorunlu olarak seçmekte, öğretim elemanları ise kariyer yapma imkânı bulamadığı durumlarda bu okullarda kalmaktadır. Meslek Yüksekokullarında doktoralı eleman sayısının oldukça düşük olmasının sebebi olarak ise öğretim elemanlarının kariyer yapmak amacıyla başka üniversitelere yönelmeleri gösterilmektedir. Bu gibi nedenlerden dolayı da öğrencilerin ve öğretim elemanlarının motivasyonu oldukça düşüktür (Beyaz, 2012).

Aktif öğrenme süreci öğrenciler için olduğu kadar, öğretim elemanları için de gereklidir. Öğrencilerin aktif öğrenme sayesinde motivasyonunun arttığı ve aktif hale geldikleri için sınıf disiplini problemlerinin de azaldığı görülmüştür (Stern ve Huber, 2012: 90). Farklı öğrenme stiline sahip bireylerin farklı özellikleri olması dolayısıyla eğitim-öğretim ortamlarının öğrencilerin farklı öğrenme stillerinin özelliklerini dikkate alarak düzenlendiğinde öğrencilerin tutumları, öz-yeterlik algıları ve motivasyonlarının da yüksek olacağı söylenebilir (Ekici ve Fettahlıoğlu, 2009: 183). Öğretim elemanının yeterlik inancı düzeyi; öğrenci motivasyonu ve başarısı üzerinde etkili olmaktadır. Öz-yeterlik inancı ise sınıf organizasyonu, öğretim yöntemleri, soru sorma teknikleri, bir görevi yerine getirmede bireyin gösterdiği sabır düzeyi, risk alma dereceleri, öğrenciler için öğretim elemanı dönütleri, öğrencinin görevi zamanında yerine getirme konusunda kendisini idare ve kontrolü ile ilgilidir (Gürkan, 2009: 564).

Öğrencilerin aldıkları eğitimde motivasyon düzeylerinin belirlenmesi öğrencinin eğitim hayatını ve doğal olarak da günlük hayatını önemli derecede etkileyecektir. Bu noktadan hareketle, çalışmada öğrencilerin eğitim açısından motivasyon düzeylerinin hangi düzeyde olduğunu ortaya koymak çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Öğretim elemanlarının mesleklerini en iyi şekilde icra edebilmeleri için gerekli yeterliklerden biri akademisyenlik mesleğine yönelik öz-yeterlik inancıdır. Çünkü yapılan çalışmalarda öz-yeterliği yüksek ve düşük olan öğretim elemanları arasında sınıf düzeni, yeni yöntemler kullanma, öğretim ve öğrenme zorluğu çeken öğrencilere dönütler verme gibi konularda davranış farklılıklarının olduğu ve bunun da öğrenci motivasyonunu ve başarısını etkilediği ortaya çıkmıştır (Denizoğlu ve Ekici, 2009: 453).

Bilgisayar destekli eğitim, bilgisayarın öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanıldığı, öğretim sürecini ve öğrenci motivasyonunu güçlendiren, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği, kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisi ile birleşmesinden oluşmuş

**Öğrencilerin Eğitimde Motivasyon Düzeyleri: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Ortaca Meslek Yüksekokulu Örneği**

bir öğretim yöntemidir (Derviş ve Tezel, 2009: 4). Çalışmalar, bilgisayar destekli simülasyon tekniği ile öğretimin, geleneksel öğretime kıyasla öğrencilerin başarılarında daha etkili olduğunu göstermektedir (Bakaç, Kartal ve Akbay, 2010: 91). Öğrencilerin, bilgisayar destekli eğitimi sırasında “Oryantasyon Eğitimi” sağlanarak, uyum sorunu yaşayan öğrencilere bireysel ve grup olarak psikolojik danışma hizmeti de verilebilir (Anıl ve Küçüközer, 2007: 30).

Ayrıca, multimedya içerik kullanımının, öğrencilerin derse olan motivasyonlarını arttırdığı görülmüştür. Öğrencilerin derse olan ilgi ve alakası öğretimde etkililiği arttıracığından öğretmenlerin multimedya kullanma becerileri sürekli geliştirilmeli, bunun için seminerler düzenlenmelidir (Boydak Özcan ve Yavuz Özdemir, 2010: 787).

Son yıllarda ülkemizde uygulanan öğretim programları yapılandırıcı yaklaşımı temel alan bir değişime uğramıştır. Yapılandırıcı öğrenme yaklaşımının önem kazanmasının nedenleri arasında öğrenci merkezli öğrenmeyi savunması, öğrencilerin motivasyonunu, düşünme becerilerini arttırması ve böylelikle etkili bir öğrenme ortamı sağlaması olduğu belirtilmektedir (Yanpar Yelken, Kılıç, Tanrıseven Üredi ve diğerleri, 2009: 548). Günümüzde geleneksel öğretim metotları daha açık ve esnek olmak durumundadır. Böylece bireysel öğrenme ihtiyaçlarına paralel olarak, kişisel ihtiyaç ve tercihler doğrultusunda eğitim ve öğretim faaliyetleri sürdürülebilir. Eğitim ve öğretim imkânlarının çeşitli ve değişik bölgelerde bulunan öğrencilere ulaştırılması da böylelikle mümkün olabilecektir. Bu amaçla son yıllarda elektronik eğitim adı verilen ve internet ile yapılan öğrenme önem kazanmaya başlamıştır (Gürol, 2008: 158).

Öğrencilerin cinsiyetinin, yaşının, yaşadığı şehir türü gibi demografik özellikleri ile meslek yüksekokul programını tercih etme nedenleri ile mezun olduktan sonraki hedefleri arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır. Öğrencilerin ön lisans programını tercihleri ile mezun oldukları lise türü arasında anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, öğrencilerin Ticaret Lisesi ve Düz Lise mezunu olmalarının üniversite tercihlerinde etkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca mezun oldukları lise türü ile eğitimlerini sürdürme gerekliliği kararları arasında ilişki tespit edilmiştir (Terim ve Öztürk, 2009: 167).

Genel liseden üniversiteye gidebilecek öğrenci oranının çok düşük olması, genel lise öğrencilerinin, velilerin ve öğretmenlerin gelecek beklentisini ve motivasyonunu olumsuz etkilemektedir. Öğretmenlerin başarısının verdiği notlarla değerlendirilmesi bir not enflasyonuna neden olduğu gibi, öğrencilerinin SBS puanı dışında kazanımlarının ikincil ve önemsiz görülmesi, öğretmenlerin moral ve motivasyonlarını olumsuz etkilemektedir. Bu etkenler nedeniyle bazı öğrenciler sınavlara yeterince hazırlanamamakta, sağlık sorunları, motivasyon düşüklüğü, test çözme stratejileri hakkında yeterince bilgi sahibi olmama gibi sonuçlar ortaya çıkmaktadır (Pehlivanoğlu, 2010: 10).

Eğitim fakültesi öğrencilerinin genel olarak olumlu motivasyon yüklenmiş olduğu, motivasyon sorunu oluşturan durumları daha az yaşadıkları görülmüştür. Öğretmenliğin son yıllarda tercih edilen meslekler sıralamasında üst sıralarda bulunması, bunun bir nedeni olarak görülebilir. Bayan öğrencilerin erkeklere oranla yüksek düzeyde olumlu motivasyon kaynağına sahip olduğu, erkek öğrencilerin ise daha çok motivasyon sorunu yaşadığı tespit edilmiştir. Bu durum, cinsiyet rolleri, öğretmenlik mesleği özellikleri ve bunların motivasyonla ilişkilerini belirleme gerekliliğini ortaya koymaktadır (Acat ve Yenilmez, 2004: 138).

Öğrencinin kendi ihtiyaçlarından yola çıkması, onun motivasyonu açısından önemlidir. Torrance, Amabile ve Shally yaratıcılıkta içsel motivasyonun önemini vurgulamıştır. Öğretim elemanı dışsal motivasyon yerine öğrencilerin içsel motivasyonlarını harekete geçirmek durumundadır. Bireylerin içsel motivasyonlarını harekete geçiren, değerlendirme yaklaşımlarında yargılayıcı ve tehditkar olmayan ve öğrencilerin meraklarını uyandırmanın yaratıcılık açısından önemi düşünüldüğünde, oluşturmacı öğrenme çevrelerinin tasarımının önemi daha da artmaktadır (Tezci ve Dikici, 2003: 255).

Öğrencilerin ilk ve ortaöğretimden yeterli çalışma, özen ve gayret göstermeden başarılı olma alışkanlıklarını meslek yüksekokullarında devam ettirmek istemeleri, hem öğrencileri başarısız kılmakta hem de öğretim elemanlarının motivasyonunu olumsuz yönde etkilemektedir. Sınavsız geçiş ile meslek yüksekokullarına gelen yetersiz, isteksiz, mesleki ve teknik orta öğretim öğrencilerinin meslek yüksekokullarındaki öğretim elemanlarının da motivasyonunu olumsuz yönde etkilemektedir (Tunç, 2005: 80). Diğer yandan, yaz öğretimi süresince, öğrencilerin derslere büyük ölçüde devam ettiği, başarının ve motivasyonun normal dönem içerisine göre daha yüksek olduğu görülmüştür (Akgül Barış, 2007: 144). Bu ilginç sonuç ayrı bir çalışma konusu olarak işlenebilir. Öğrenciler, sahip oldukları öğrenme stratejilerini kullanarak yeni deneyimlerle mevcut bilgilerini birleştirebildiklerinde anlamlı ve değerli şeyler öğrendiklerini algılayacaklardır. Diğer yandan tersi söz konusu olduğu zaman da yüzeysel öğrenme stratejilerini kullanarak, öğrenme işinin değerini algılayamayabilirler (Tuan, Chin ve Shieh, 2005: 641).

İş tatmini ile öğrenme motivasyonu arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu saptanırken, örgütsel öğrenme kültürü ile öğrenme motivasyonu arasında pozitif yönlü zayıf bir ilişki olduğu görülmüştür. Öğrenme motivasyonunun, çalışanların eğitim düzeyine göre farklılık gösterdiği ve işletmenin yönetim biçimi ve çalışanların çalışma sürelerine göre farklılık göstermediği bulunmuştur (Demirel, 2008: 1).

Öğretim elemanı ile öğrencinin öğretim programındaki anlamı paylaşımlarını çevre önemli düzeyde etkilemektedir. McDonough & Shaw (1998), bu bileşenleri daha detaylı bir şekilde işlemiş; yabancı dil öğreniminde öğrencinin yaşı, ilgileri, İngilizce dil yeterlik düzeyi, yeteneği, ana dili,

Öğrencilerin Eğitimde Motivasyon Düzeyleri: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Ortaca Meslek Yüksekokulu Örneği

akademik ve eğitim düzeyi, öğrenmeye karşı eğilimi, motivasyonu, öğrenme nedenleri, tercih edilen öğrenme stilleri ve kişiliğinin öğrenme sürecini etkileyen önemli faktörler olduğunu ifade etmiştir. Cooper & McIntyre (1998) de öğrencinin ilgisi, bilgisi, kavrama gücü, motivasyonu ve tercih ettiği çalışma-öğrenme tarzı ile beklentilerinin öğrenmede önemli bir yer tuttuğunu vurgulamaktadır. Reece & Walker (1997) ise, başarılı bir öğrenmenin gerçekleşmesinde motivasyonun anahtar bir kavram olduğunu belirtmekte ve daha az yetenekli ama yüksek düzeyde motive edilmiş bir öğrencinin, daha zeki ama daha az motive edilmiş bir öğrenciden daha başarılı olabileceğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, öğretim elemanlarının öğrencilerin motivasyonunu maksimum düzeye çıkartmaları kaçınılmaz gibi görülmektedir (Gömleksiz, 2002: 144). Öğretim elemanları ve yöneticilere örgütsel bağlılık, örgüt kültürü ve iklimi, motivasyon, stres ve stresle başa çıkma, iletişim, takım çalışması gibi konularda aydınlatıcı seminerler ve eğitimler verilmeli ve bu konuda diğer üniversitelerle ve meslek kuruluşlarıyla işbirliği yapılarak destek alınmalıdır (Memduhoğlu ve Şeker, 2009: 236).

4. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Çalışma, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Ortaca Meslek Yüksekokulu turizm bölümü öğrencilerinin eğitimde motivasyon düzeylerinin belirlenmesi amacını taşımaktadır. Araştırma tekniklerinden anket tekniği kullanılarak soru formları öğrencilere uygulanmıştır. Meslek yüksekokulunda öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 436'dır. Bu öğrencilerden 57 tanesi kayıt yaptırıp okula devam etmeyenlerdir. Devamlı olarak öğrenim gören öğrenci sayısı 379 olarak bulunmuştur. Dolayısıyla, araştırma sonucunda öğrencilerin %73'üne ulaşılmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçek "Vallerand ve arkadaşları tarafından 1989 yılında orijinali Fransızca olarak geliştirilmiş, İngilizce'ye de çevrilerek birçok çalışmada kullanılmıştır. Ölçeğin orijinaline ulaşamadığı için Ahmet Kara'nın Türkçe'ye uyarlayarak yaptığı (2008) çalışmadan yararlanılmıştır. Vallerand ve arkadaşları tarafından hazırlanan ölçeğin orijinali dört düzeyden oluşmaktadır. Bunlar; Özdeşleşmiş Dışsal Motivasyon, Motivasyonsuzluk, İçe Yansıtılmış Dışsal Motivasyon ve İçsel Motivasyon düzeyleridir. Her bir düzey kendi içinde üçer değişken içermektedir (Kara, 2008: 68).

- Özdeşleşmiş dışsal motivasyon düzeyi: A1, B1, C1.
- Motivasyonsuzluk düzeyi: A2, B2, C2.
- İçe Yansıtılmış dışsal motivasyon düzeyi: A3, B3, C3.
- İçsel motivasyon düzeyi: A4, B4, C4.

5. ALAN ARAŞTIRMASI SONUÇLARI VE VERİ ANALİZİ

İstatistiksel analizlerin yapılmasında SPSS for Windows 15.0 paket programı kullanılmıştır. Çalışmada ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla

Arzu GÜRDOĞAN

Cronbach Alpha hesaplanmıştır. Yapı geçerliliğini belirlemek için faktör analizi yapılmıştır. Ayrıca, faktör analizi sonuçlarından elde edilen her bir faktör için Cronbach Alpha güvenilirlik analizi yapılmış, madde-toplam korelasyonları ve faktör yükleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrenciler, demografik veriler bakımından incelendiğinde %37'sinin bayan, %62,3'ünün bay; yaş aralığının en yoğun 21-23 yaş (%50) ve 18-20 yaş (%32); mezun olduğu lise %60'ı düz lise, %14'ü Anadolu otelcilik ve turizm meslek lisesi; öğrenim yılı olarak ikinci sınıf %47, birinci sınıf %44, bölüm olarak ise seyahat bölümü %58 ve otelcilik bölümü %41 olarak bulunmuştur.

Öğrencilerin okul ile ilgili verdikleri verilere bakıldığında; öğrencilerin %66'sının daha önceden okul ile ilgili bilgi sahibi olmadığı; %73'ünün bölüm ile ilgili bilgi sahibi olduğu; üniversite tercih sırası olarak birinci sırada tercihinin %12, ikinci sırada %5 üçüncü sırada %4 olduğu; okul ya da bölümü tercih etme nedeni olarak ise %36'sının okulun turizm yöresinde olması, %28'inin turizm mesleğini sevmesi ve %10'unun rastgele seçim yaptığı görülmektedir.

Öğrencilerin ekonomik düzeyleri ile ilgili verileri incelendiğinde, ailelerin %41'inin büyük şehirde, %40'ının şehirde yaşadığı; ekonomik düzeyi bakımından %54'ü orta, %31'i iyi düzeyde; ailenin geliri açısından %36'sı 1000-2000TL, %30'unun 750-1000TL olduğu ve aylık okul harçlığı olarak, %45'inin 300-600TL aralığında, %26'sının ise 300TL'den az harçlık aldığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 1: Faktör Analizinde Ortaya Çıkan Faktörlerin Yapısı

Faktör	Özdeğer	Varyans Yüzdeleri	Toplam Varyans Yüzdeleri
1	4,057	33,809	33,809
2	2,515	20,961	54,770
3	1,406	11,716	66,487
4	1,138	9,487	75,974

Faktör analizinde ortaya çıkan özdeğer istatistiği Tablo 1'de görüldüğü gibi 1'den büyük çıkmıştır. KMO testi %73,8'dir. Veri setimizin $73,8 > 0,50$ olması faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir (Kalaycı, 2010: 31). Bartlett testi=1209,564 ve sig.=0,000 değerleri açısından da değişkenler arası yüksek korelasyon olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, ortaya çıkan faktörler anlamlı olarak kabul edilebilir.

**Öğrencilerin Eğitimde Motivasyon Düzeyleri: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Ortaca Meslek Yüksekokulu Örneği**

Tablo 2: Motivasyon Ölçeği Faktörlerinin Madde-Toplam Korelasyonları ve Faktör Yükleri

Madde No	Madde Toplam Korelasyonu	Faktör Yükü	İfadeler
1.Faktör	İçe Yansıtılmış Dışsal Motivasyon Düzeyi: Cronbach Alpha:0,87		
B3	0,8269	,929	Üniversiteye hocalarım ve ailem istediği için gidiyorum
C3	0,7433	,884	Hocalarımlın anlattıklarını hocalarım ve ailem istediği için dinliyorum
A3	0,7648	,836	Ders hazırlıklarımı hocalarım ve ailem istediği için yapıyorum
2.Faktör	Motivasyonsuzluk Düzeyi: Cronbach Alpha:0,82		
B2	0,6903	,844	Üniversiteye gidiyorum ama bana ne yarar sağlayacağını bilmiyorum
A2	0,6088	,837	Ödev ve sorumluluklarımı yapıyorum ama ne yarar sağlayacağını bilmiyorum
C2	0,7074	,817	Hocalarımlın sınıfta anlattıklarını dinliyorum ama bana ne yarar sağlayacağını bilmiyorum
3.Faktör	İçsel Motivasyon Düzeyi: Cronbach Alpha:0,79		
A4	0,5710	,783	Üniversitede verilen proje ödevlerimi yapınca mutlu oluyorum
C4	0,6207	,837	Hocalarımlın sınıfta söylediklerini dinlediğimde mutlu oluyorum
B4	0,6851	,893	Üniversiteye gidiyorum çünkü okula gittiğimde mutlu oluyorum
4.Faktör	Özdeşleşmiş Dışsal Motivasyon Düzeyi: Cronbach Alpha:0,73		
C1	0,5941	,888	Hocalarımlın sınıfta anlattıklarını kendi iyiliğim için dinliyorum
B1	0,5821	,846	Kendi iyiliğim için okula gidiyorum
A1	0,4630	,662	Çalışmalarımı kendi iyiliğim için yapıyorum

Ölçeğin Genel Cronbach Alpha Oranı: 0,65

Ölçekte ortaya çıkan dört faktörün altında yer alan her üç ifadenin madde-toplam korelasyonları, faktör yükleri ve Cronbach Alpha oranları görülmektedir (Tablo 2). Ölçeğin genel Cronbach Alpha Oranı: 0,65 iken, birinci faktör için 0,87, ikinci faktör için 0,82, üçüncü faktör için 0,79 ve dördüncü faktör için 0,73 bulunmuştur. Alfa katsayısı, $0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek oldukça güvenilir, alfa katsayısı $0,80 \leq \alpha < 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir denilmektedir (Kayış, 2005: 405). Ölçeğin genelinin ve ölçeği oluşturan motivasyon düzeylerinin güvenilir olduğu görülmektedir. Araştırmada ortaya çıkan dört motivasyon faktörü, ölçeğinden yararlanılan Kara'nın (2008) yaptığı çalışmanın motivasyon faktörleri ile sayı olarak örtüşmektedir. Ancak, birinci faktör olarak görülen "içe yansıtılmış dışsal motivasyon düzeyi", Kara'nın çalışmasında üçüncü faktör; çalışmada, "özdeşleşmiş dışsal

motivasyon düzeyi dördüncü faktör olarak görülürken, Kara'nın çalışmasında birinci faktör olarak bulunmuştur.

Tablo 3: Öğrencilerin Eğitimde Motivasyon Düzeyleri ile İlgili Tanımlayıcı İstatistikler

Ölçeğin Düzeyleri	Minimum-Maksimum	\bar{X}	ss
İçe Yansıtılmış Dışsal Motivasyon Düzeyi	1-5	1,9509	1,01
Motivasyonsuzluk Düzeyi	1-5	2,4444	1,22
İçsel Motivasyon Düzeyi	1-5	3,7374	0,99
Özdeşleşmiş Dışsal Motivasyon Düzeyi	1-5	4,5261	0,36

Ölçeği oluşturan maddelerin faktör analizi sonucunda elde edilen dört düzeyin tanımlayıcı istatistiksel analizlerinden ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 3'de görülmektedir. Ölçek 5'li Likerte göre 1=Kesinlikle katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Orta derecede katılıyorum/orta derecede katılmıyorum, 4=Katılıyorum ve 5=Kesinlikle katılıyorum şeklinde numaralandırılmıştır. Ortalamalar açısından incelendiğinde öğrencilerin; dört motivasyon düzeyi içinden, içe yansıtılmış dışsal motivasyon ve motivasyonsuzluk düzeyine ilişkin motivasyon düzeylerinin düşük, içsel motivasyon ve özdeşleşmiş dışsal motivasyon düzeylerinin ise yüksek düzeyde olduğu ifade edilebilir. Özetle, içe yansıtılmış dışsal motivasyon düzeyinden, özdeşleşmiş dışsal motivasyon düzeyine doğru doğrusal bir artış olduğu söylenebilir.

Tablo 4: Motivasyon Düzeyleri Arasındaki İlişki

		İçe Yansıtılmış Dışsal Motivasyon Düzeyi	Motivasyonsuzluk Düzeyi	İçsel Motivasyon Düzeyi	Özdeşleşmiş Dışsal Motivasyon Düzeyi
İçe Yansıtılmış Dışsal Motivasyon Düzeyi	r p Değeri	1	0,48** 0,00	-0,03 0,66	-0,15* 0,03
Motivasyonsuzluk Düzeyi	r p Değeri		1	-0,23** 0,00	-0,25** 0,00
İçsel Motivasyon Düzeyi	r p Değeri			1	0,38** 0,00
Özdeşleşmiş Dışsal Motivasyon Düzeyi	r p Değeri				1

*p < 0,05 anlamlı, **p < 0,01 anlamlı

**Öğrencilerin Eğitimde Motivasyon Düzeyleri: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Ortaca Meslek Yüksekokulu Örneği**

Genel olarak incelendiğinde, motivasyon düzeyleri içinde bir düzey dışında tüm düzeyler arasında ilişki olduğu, yalnızca, içe yansıtılmış dışsal motivasyon düzeyi ile içsel motivasyon düzeyi arasında ($r=-0,03$; $0,66>0,05$) ilişki olmadığı görülmektedir. En yüksek ilişkinin pozitif yönde, orta düzeyde içe yansıtılmış dışsal motivasyon düzeyi ile motivasyonsuzluk düzeyi arasında ($r=0,48$; $0,00<0,01$) olduğu söylenebilir. Aynı zamanda, içe yansıtılmış dışsal motivasyon düzeyi ile özdeşleşmiş dışsal motivasyon düzeyi arasında ise ($r=-0,15$; $0,03<0,05$) negatif yönde ilişki söz konusudur. İçe yansıtılmış dışsal motivasyon düzeyi ile içsel motivasyon düzeyi arasında orta düzeyde ilişki ($r=0,40$, $p<0,05$) olduğu tespit edilen çalışmalarda mevcuttur (Kara, 2008: 74).

6.SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Günümüzde, toplumların kalkınmasında, ilerlemesinde ve bireylerin gelişmesinde eğitim sistemini teknolojik gelişmelerden ayrı düşünmek mümkün değildir. Teknolojinin ilerlemesi ile eğitim alanında da değişimler yaşanmıştır. Son zamanlarda, bilgisayar destekli eğitim ve uzaktan eğitim gibi teknoloji destekli eğitimler verilmeye başlanmıştır. Okullarda verilen eğitimlerin amaç ve hedeflere ulaşmasında motivasyonun önemi gün geçtikçe kendisini daha da hissettirmektedir. Bu motivasyon önce öğretim elemanında, daha sonra da öğrenci de başlamaktadır. Başarı, öğretim elemanının motivasyonu ile öğrencinin motivasyonu birleştiğinde sağlanabilmektedir.

Yapılan araştırmada ortaya çıkan sonuçlar şöyledir:

- Öğrencilerin, demografik özellikleri açısından erkek öğrencilerin çoğunlukta olduğu; yaş aralığının 21-23 yaş; mezun olduğu lise bakımından %60'ının düz lise; öğrenim yılı olarak daha çok ikinci sınıf ve bölüm olarak %58'inin seyahat bölümü olduğu tespit edilmiştir.

- Öğrencilerin, büyük çoğunluğunun (%66) daha önceden okul ile ilgili bilgi sahibi olmadığı; %73'ünün bölüm ile ilgili bilgi sahibi olduğu; üniversite tercih sırası olarak birinci sırada tercihin %12, ikinci sırada %5,4, üçüncü sırada %3,6 olduğu; okul ya da bölümü tercih etme nedeni olarak ise, okulun turizm yöresinde olması, turizm mesleğini sevmeleri ve rastgele seçim yaptıkları görülmektedir.

- Öğrencilerin, ailelerinin genelde (%41) büyük şehirde ve şehirde (%40) yaşadığı; ekonomik düzey bakımından orta (%54) ve iyi (%31) düzeyde; ailenin ekonomik geliri açısından 750-2000TL kazandığı ve öğrencinin aylık okul harçlığı olarak ortalama 300-600TL aldığı ortaya çıkmıştır.

- Öğrencilerin motivasyon düzeylerine bakıldığında; içe yansıtılmış dışsal motivasyon ve motivasyonsuzluk düzeylerine ilişkin motivasyon düzeylerinin düşük, içsel motivasyon ve özdeşleşmiş dışsal motivasyon düzeylerinin ise yüksek düzeyde olduğu ifade edilebilir. Dolayısıyla, öğrencilerin aldıkları eğitimdeki motivasyonlarına bakış açılarındaki içlerinde yaşamış oldukları yüksek motivasyonu dışarıdan bakıldığında onları direkt olarak etkileyen öğretim elemanlarıyla bütünleştirdiği söylenebilir. Öğrencilerin

öğretim elemanlarına ve okuluna karşı olumlu duygular besliyor olması aynı şekilde özdeşleşmiş dışsal motivasyonunun da yüksek çıkmasına sebep olabilir. Çünkü, özdeşleşmiş dışsal motivasyon bir hedef gerektirir. Buradaki kriter, başarılı öğrenci olma hedefidir. Böylece, öğrenci hem iç hem de dış motivasyon düzeyinin yüksek olmasında öğretim elemanının etkisinin ne kadar önemli olduğuna dikkat çekmektedir. Bu alandaki motivasyon düzeyinin yüksek çıkması öğrencinin aynı zamanda duygusal bağlılığının da artmasına neden olacağından başarısız öğrenci olma olasılığı da azalacaktır.

- Genel olarak, öğrencilerin eğitimde motivasyon düzeyleri arasında ilişki olduğu görülürken yalnızca, içe yansıtılmış dışsal motivasyon düzeyi ile içsel motivasyon düzeyi arasında ilişki olmadığı görülmektedir. En yüksek ilişkinin pozitif yönde orta düzeyde içe yansıtılmış dışsal motivasyon düzeyi ile motivasyonsuzluk düzeyi arasında olduğu söylenebilir. Aynı zamanda, içe yansıtılmış dışsal motivasyon düzeyi ile özdeşleşmiş dışsal motivasyon düzeyi arasında ise negatif yönde ilişki söz konusudur.

- Yapılan faktör analizi sonucunda birinci faktör olarak “içe yansıtılmış dışsal motivasyon düzeyi” çıkmıştır. İçe yansıtılmış dışsal motivasyonun-davranışların sebebi olarak suçluluk ya da öz değer duyguları gibi iç baskılar- olduğu düşünüldüğünde, çalışmada bu motivasyon düzeyinin ilk sırada yer alması dikkat çekicidir. Nitekim, bu sonuç altında; öğrencinin okula devam etmesinde ya da okula/öğretim elemanına motive olmasında özellikle ailesinden ve sosyal çevresinden alacağı olumsuz tepkilerden çekinme ya da suçluluk duyma hissi yatabilir. Dördüncü faktör olarak ise “özdeşleşmiş dışsal motivasyon düzeyi” çıkmıştır. Özdeşleşmiş motivasyonda -bireyin kendine belirlediği hedef için bu davranışın önemli olduğu- düşünüldüğünde, öğrencilerin kendilerinin düşük motivasyonda olmalarına, hedef olarak belirledikleri birşeyin olmaması sebep olabilir.

Sonuç olarak, öğrencilerin eğitimde motivasyon düzeylerinin dört motivasyon düzeyi açısından bakıldığında özdeşleşmiş dışsal motivasyon ve içsel motivasyon düzeylerinin yüksek, motivasyonsuzluk ve içe yansıtılmış dışsal motivasyon düzeyinin ise düşük düzeyde olduğu söylenebilir.

• Araştırma sonuçlarından yola çıkılarak getirilebilecek öneriler şunlardır:

Eğitim kurumlarında, eşitlik ilkelerine uyulmaması sonucunda oluşan motivasyon düşüklüğü ve benzeri sorunların aza indirilmesi için okul yönetiminin tüm uygulamalarında şeffaf olması sağlanmalıdır.

Öğrencilerin motivasyon, ilgi, beceri ve öğrenme stilleri gibi bireysel farklılıkları göz önünde bulundurulmalı, öğrencinin işlenen konu ile ilgili ön bilgi ve anlayışını ortaya çıkarmak ve öğrencinin kendi düşüncesinin farkında olmasını sağlamak için sürekli bir arayış içinde olması sağlanmalıdır.

**Öğrencilerin Eğitimde Motivasyon Düzeyleri: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Ortaca Meslek Yüksekokulu Örneği**

Öğretim elemanları tarafından, öğrencilerin zayıf ve güçlü yanları tespit edilerek uygun sınıf içi ve dışı öğrenme, metot ve etkinlikleri sağlanmalı ve yapılan uygulamalarda öncülük edilerek, öğrenciler teşvik edilmelidir.

Öğrencilerin ileri sürülen alternatif düşünceler üzerinde düşünmeleri, tartışmaları ve değerlendirmeleri teşvik edilmeli, tartışmalar ve etkinliklerde, öğrencilerin bilimsel olarak kabul edilen bilgi ve yeteneklerini kendilerinin yapılandırmasına imkân verecek şekilde yönlendirmeler yapılmalıdır.

Öğrencilere yapılandırdıkları yeni kavramları farklı durumlarda kullanma fırsatları verilmeli, öğrencilerin bir olguyu açıklamak için ilişki kurma ve konuyla ilgili yorumlar yapabilme yetenekleri keşfedilmeli ve bu konuda yönlendirilmelidir.

Öğretim elemanlarının okullara bağlılığını artırmak için, alınan kararlara katılımları sağlanmalı, motivasyonlarını arttıracak psikolojik, sosyal ve ekonomik özendiriciler devreye sokulmalıdır.

Meslek Yüksek Okullarına yeni başlayan öğrencilerin okula uyum sürecini kolaylaştırabilmek amacıyla “Mediko Sosyal Merkezi”ne bağlı olarak faaliyet gösteren “Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Birimleri” tarafından “Oryantasyon Eğitimi” adı altında uygulamalar yapılması sağlanabilir. Ayrıca, okullarda danışmanlık yapan öğretim elemanlarının öğrencilerine sadece kayıt sırasında danışmanlık yapmaları değil, diğer konularda da öğrenci-danışman köprüsü kurularak iletişim koparılmamalıdır.

Tüm çalışanların motivasyonunu artıracak fiziki alanların oluşturulması bir politika olarak düşünülmeli, üniversite çalışanlarının motivasyonunu arttırmak amacıyla, döner sermaye payları ile oluşturulan “Bilimsel Araştırma Fonu” aracılığıyla akademik personelin araştırmalarına mali destek sağlanmalıdır.

Çalışma sonuçları, eğitimde motivasyonun sağlanmasının tüm eğitim birimlerindeki hem öğrenciler hem de öğretim elemanları açısından son derece önemli olduğunu göstermektedir. Gelecekte, uygulama alanının genişletilmesi ile daha genellenebilir sonuçların elde edilmesi sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Acat, B. ve Yenilmez, K. (2004). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Motivasyon Düzeyleri. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, N (12), 125-139.
- Akgül Barış, D. (2007). Üniversitelerin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Yaz Öğretimi Programlarının Değerlendirilmesi (AİBÜ Örneği). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt (7), Sayı (1), 143-158.
- Anıl, Ö. ve Küçüközer, H. (2007). Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Teknolojinin Bilimsel İlkeleri Dersine Yönelik Geliştirdiği Tutumlar.

- Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, Cilt (9), Sayı (1), 19-31.
- Aslan Efe, H., Oral, B., Efe, R. ve Sünkür, M. Ö. (2011). Fotosentez Ünitesinin Bilgisayar Simülasyonlarıyla Desteklenen İşbirlikli Öğretim Yöntemiyle Öğretiminin Öğrenci Erişi ve Biyoloji Dersine Yönelik Tutuma Etkisi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)* Cilt (5), Sayı (1), 313-319.
- Bakaç, M. Kartal, A. ve Akbay, T. (2010). Fen ve Fizik Etkinliklerinde Bilgisayar Destekli Simülasyon Tekniğinin Öğrenci Başarısına Etkisi: Elektrik Akımı Örneği. *IX. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Özet Kitapçığı*, 91.
- Beyaz, S. (2012). *Meslek Yüksekokullarının Sanayi İşbirliği ve Geliştirilmesi*. Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2012, <http://www.duzicimyo.osmaniye.edu.tr>.
- Boydak Özcan, M. ve Yavuz Özdemir, T. (2010). İlköğretimde Multimedya İçeriklerinin Kullanımının Sınıf Yönetimine Etkisi. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, 786-789.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Candar, H. (2009). Fen Eğitiminde Yaratıcı Düşünme Öğretim Tekniklerinin Öğrencilerin Akademik Başarı, Tutum ve Motivasyonlarına Etkisi. *Marmara Üniversitesi, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*.
- Çevikoğlu, S. (2006). Trafikent Sürücü Eğitim Simülatörünün Simülatör Özellikleri ARCS Motivasyon Modeli Bakımından Değerlendirilmesi ve Sürücülerin Direksiyon Eğitimi Başarısına Etkisi. *Gazi Üniversitesi, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*.
- Çolakoğlu, J. (2002). Yaşam Boyu Öğrenmede Motivasyonun Önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı (155- 156), 2.
- Demirel, Y. (2008). Örgütsel Öğrenme Kültürü ve İş Tatmininin Öğrenme Motivasyonu Üzerine Etkisi: Otomotiv Sektöründe Ampirik Bir Çalışma. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi*, N (14), 1.
- Denizoğlu, P. ve Ekici, G. (2009). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmen Öz-yeterlik İnançlarını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. *Uluslararası 5. Balkan Eğitim ve Bilim Kongresi*, 450-453.
- Derviş, N. ve Tezel, Ö. (2009). Fen ve Teknoloji Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrencilerin Başarılarına ve Bilimsel Düşünme Becerilerine Etkisi. *The First International Congress of Educational Research*, 1-13.
- Ekici, G. ve Fettahloğlu, P. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stillерinin Analizi. *Uluslararası 5. Balkan Eğitim ve Bilim Kongresi*, 183-186.
- Gömlüksiz, M. N. (2002). Üniversitelerde Yürütülen Yabancı Dil Derslerine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C (12), Sayı (1), 143-158.
- Gürkan, U. (2009). Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik İnançları. *Uluslararası 5. Balkan Eğitim ve Bilim Kongresi*, 564-566.

**Öğrencilerin Eğitimde Motivasyon Düzeyleri: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Ortaca Meslek Yüksekokulu Örneği**

- Gürol, A. (2008). Teknik Öğretmen Adaylarının Bilgi ve İletişim Teknolojilerine İlişkin Niyetlerini Belirlemek Amacıyla Teknoloji Kabul Modelini Uygulamak. *8th International Educational Technology Conference*, 157-162.
- Kalaycı, Ş. (2005). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kara, A. (2008). İlköğretim Birinci Kademedeki Eğitimde Motivasyon Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması. *Ege Eğitim Dergisi*, C (9), Sayı (2), 59-78.
- Karaboğa, M. ve Peker, S. (2009). Ortaöğretim Kurumları Yöneticilerinin Motivasyonlarının Öğretmen Motivasyonu Üzerine Etkisi. *Uluslararası 5. Balkan Eğitim ve Bilim Kongresi*, 357-361.
- Kayış, A. (2005). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Marcou, A. ve Philippou, G. (2005). Motivational Beliefs, Self-Regulated Learning and Mathematical Problem Solving. *Proceedings of the 29th Conference of the International Group for the Psychology of Mathematics Education*, V (3), 297-304.
- Memduhoğlu, H. B. ve Şeker, G. (2009). Öğretmenlerin Algılarına Göre İlköğretim Okullarının Örgütsel İklimi. *Uluslararası 5. Balkan Eğitim ve Bilim Kongresi*, 227-238.
- Mentiş Taş, A. (2005). Öğretmen Eğitiminde Aktif Öğrenme. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi*, C (6), Sayı (2), 177-184.
- Pamukkale Üniversitesi. (2009). *Kurumsal Öz Değerlendirme Raporu*, Denizli.
- Pehlivanoğlu, S. (2010). Orta Öğretime ve Yüksek Öğretime Geçiş Sistemi. *Türk Eğitim Derneği*, 1-64.
- Stern, D. ve Huber, G. L. (2012). *Active Learning for Students and Teachers*. Reports from Eight Countries. Erişim Tarihi: 4 Mayıs 2012, <http://www.deanproject.eu/turkish/pdfs/23004.pdf>
- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve Davranışsal Ölçümlerde Güvenilirlik ve Geçerlilik*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Terim, B. ve Öztürk, A. (2009). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimine Bakış Açılarının Değerlendirilmesi: Gördes Meslek Yüksekokulunda Bir Uygulama. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler*, C (7), Sayı (2), 153-168.
- Tezci, E. ve Dikici, A. (2003). Yaratıcı Düşünceyi Geliştirme ve Oluşturmacı Öğretim Tasarımı. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C (13), Sayı (1), 251-260.
- Tuan, H. L., Chin, C.C. ve Shieh, S. H. (2005). The Development of a Questionnaire to Measure Students' Motivation Towards Science Learning. *International Journal of Science Education*, V (27), No (6), 639-654.

- Tunç, A. (2005). Yüksekokullarına Sınavsız Geçişin Değerlendirilmesi. *Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C (1), Sayı (2), 75-81.
- Wolters, C.A. ve Rosenthal, H. (2000). The Relation Between Students' Motivational Beliefs and Their Use of Motivational Regulation Strategies. *International Journal of Educational Research*, V (33), 801-820.
- Yanpar Yelken, T., Kılıç, F., Tanrıseven Üredi, I. ve Üredi, L. (2009). İlköğretim Müfettişlerinin Öğretmenlerin Yapılandırıcı Öğrenme Ortamı Oluşturma Düzeylerini Algılamaları. *Uluslararası 5. Balkan Eğitim ve Bilim Kongresi*, 548-552.
- Yıldırım Orhan, Ş. (2006). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Çalgı Eğitiminde Motivasyon. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, N (20), 130-136.
- Yılmaz, H. ve Huyugüzel Çavaş, P. (2007). Fen Öğrenimine Yönelik Motivasyon Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *İlköğretim Online*, N (6), Sayı (3), 430-440.